

Efter den Udvikling, vi have hørt af de ærede Talere om, at der er saa mange, der søge at undrage sig denne Offerpligt, kan man vist ogsaa gaa ud fra den Forudsætning, at de fleste rundt om i Kommunerne ville sige: Hvorfor skulle vi have dette Offer afløst ved en Stat paa Formue og Lejlighed? vi staa os bedre, som vi have det nu, idet vi ere fri for at yde noget, medens vi paa den anden Maade binde os til Stabilitet dertil. Jeg mener derfor, at hvis Loven virkelig skal faa nogen Betydning, bør den hedde: „Lov om Høstidsofferets Afløsning paa Landet“. Saa skal det i den slaas fast, at Offeret skal afløses. Derved vilde det ogsaa blive en Lettelse for Hartkornet, idet Offeret bliver lignet paa Formue og Lejlighed. Jeg tror i Modsetning til Udtalelser, som ere fremkomne fra anden Side, at det vilde bidrage til, at vi fik en Præstelønningslov og en Lønningslov for Lærere. Det er vist et almindeligt Ønske hos Befolkningen, og jeg er fuldstændig enig med de ærede Talere, der have udtalt sig mod, at man for at faa Del i Kirkens Goder vedblivende skal betale hver Gang, disse ydes. Det er i Dag blevet sagt, at frivillige Gaver vedblivende skulde ydes, selv efter at dette Lovforslag var vedtaget; men det vil jeg anse for at være i allerhøjeste Grad uheldigt; thi saa var der aldeles intet vundet derved. Jeg mener altsaa, at skal dette Lovforslag virkelig blive til nogen Gavn, kan Offerets Afløsning ikke gøres afhængig af Frivillighed, men der maa anvendes Tvang.

Styr: Jeg maa først til det ærede Medlem, der nu satte sig, sige, at jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Frivilligheden er hans afgjorte Modstander, efter den Stilling, jeg har indtaget til hele Forslaget. Jeg mener, at naar en Afgift af den Karakter, som Høstidsofferet har, skal afløses, bør det ske ad Frivillighedens Vej. Jeg tror for øvrigt efter det, jeg kender til Forholdet paa Landet, at det ikke vil have stort at sige. Det er maaste nok muligt, at i Rådstæderne Byraadene afgøre saadanne Sager mod Flertallet af Borgernes Ønsker, men paa Landet er jeg overbevist om, at det saare sjældent vil finde Sted, at Sogneraadene skulle afgøre saadanne Sager mod Flertallet af Beboernes Ønsker. Jeg tror, det vil komme ud paa det samme. Det er kun en Lov for Landet, der foreligger, og det forekommer mig, at det vilde være den smukkeste og heldigste Ordning, om man jagde: Afløsningen sker, hvor Menigheden ønsker, at den skal ske, ellers sker den ikke. — Maaste maatte jeg med det samme over

for det ærede Medlem fra 9de Kreds (S. Jensen, minde om, hvad jeg gjorde opmærksom paa, at om Offeret end i Oldkirken kunde kaldes frivilligt, for saa vidt som der ikke var nogen Retsmagt, der tvang de Kristne til at yde deres Gave til kirkelig Tjeneste, saa var det for saa vidt ikke frivilligt, som det betragtedes som Kristenpligt at yde det; naar han talte om den romersk-katolske Kirke her i Middelalderen, er det ganske vist sandt, at det er umuligt at vise noget Eksempel paa, at den borgerlige Øvrighed har fremtvunget Ofre, af den gode Grund, at det skulde de katolske Biskopper nok have vidst at frabede sig, men disse havde, maa man erindre, fuld Magt til at fremtvinge Ofre, hvis Folk ikke vilde ofre. — I øvrigt vil det med Hensyn til mit Standpunkt til denne Sag vistnok forstås af de Bemærkninger, jeg har gjort, at jeg principielt ønsker, at der skulde bevares lidt af Frivillighedens Karakter, og der maa jeg maaste sige til min ærede Kollega fra 11te Kreds (Th. Nielsen), der gjorde gældende, at man kan ikke baade have Folketirke og Frikirke, at jeg mener, at der er den Forskel paa Folketirke og Statskirke, at i Folketirken skal alt ikke være saaledes strengt bundet ved Statens Lovformer som i Statskirken; i Folketirken vil der saaledes nok kunne bevares lidt af Frivillighedens Karakter.

Jeg maa maaste dertil knytte den Bemærkning, at jeg tror ikke, det holder Stik, at man overalt er tilfreds, hvor man har sat Præsterne paa fast Gage og altsaa fuldt ud gjort dem til Statsembedsmænd. Der lyder f. Eks. nede fra Thykland Klager over, at Præsterne blive fornemme over for Menighedens Medlemmer, efter som de ikke længere i nogen Henseende ere afhængige af dem, men blot staa som Statsembedsmænd, og at de ikke overalt have den samme Iver for Udførelsen af deres Gerning, som de havde før, da de paa mange Maader vare afhængige af Menigheden. Jeg tror, det er et stort Spørgsmaal, om man kan sige, at det er i Menighedens Interesse, at Præsterne nu blive satte saaledes fuldt ud paa fast Lønning, men i øvrigt skal jeg, da det jo ikke er Lønningsloven, der foreligger, ikke komme nærmere ind paa den Sag. Det er kun en Bemærkning, jeg har villet gøre, i Anledning af de Udtalelser, der ere faldne.

Endnu mener jeg at burde sige et Par Ord om min Stilling til Spørgsmaalet om Afløsning af Accidenterne. Jeg er der i det heldige Tilfælde at kunne henvisse til mine Udtalelser i Fjor, da Spørgsmaalet om Ordningen af de kirkelige Forhold i Rjeben-